

Дослідження сутності понять ефективності менеджменту та ефективності управління

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В роботі досліджено сутність понять ефективності менеджменту та ефективності управління. Проведено порівняльний аналіз їх трактувань та визначено основні критерії аналізу ефективності менеджменту і ефективності управління на підприємстві.

Ключові слова: підприємство, менеджмент, ефективність, управління, поняття, організація, критерії.

Abstract. The essence of the concepts of management efficiency and management efficiency is investigated in the work. The comparative analysis of their interpretations is carried out and the basic criteria of the analysis of efficiency of management and efficiency of management at the enterprise are defined.

Keywords: enterprise, management, efficiency, management, concept, organization, criteria.

Вступ

Підвищення ефективності управління та покращення менеджменту діяльності є провідними завданнями кожного підприємства, підкомплексу, комплексу, галузі, регіону. Категорії ефективності управління та ефективності менеджменту є доволі складними, тому що в них присутня невизначеність кінцевих фінансових результатів. Управління в ринковій економіці передбачає економічну свободу і повну відповідальність за результати праці, залучає до сфери виробництва додаткові трудові, фінансові і матеріальні ресурси. Для власника важливим є створення командою управлінців стратегічних переваг організації на ринку і посилення конкурентоспроможності продукції підприємства.

Метою даної роботи є дослідження суті понять «ефективність управління» і «ефективність менеджменту» та основних чинників, що на них впливають.

Результати дослідження

Традиційна економічна теорія припускає, що в організації роботи будь-якого підприємства припадає зіставляти витрати і результати роботи, застосовувати ті або інші показники. При цьому критерієм ефективності в цілому є максимізація продуктивності і мінімізація витрат.

Ефективність управління є однією із основних показників вдосконалення управління, що визначається зіставленням результатів управління і ресурсів, витрачених на їх досягнення [1]. Також, ефективність управління визначають як ефективне керівництво, що розуміється як вміння керівника змусити або спонукати, мотивувати підлеглих йому працівників трудитися енергійно, продуктивно, з високою віддачею.

Щодо ефективності менеджменту, бо її визначають як складну, багатогранну категорію, яка відображає характерні особливості економічних, соціальних та інших явищ [2]. По своїй суті, це співпраця людей в послідовному русі до спільної мети, цінність якої перевищує витрати ресурсів, енергії або зусиль. Ефективність характерна не для всякої взаємодії, а лише для цілеспрямованого; тому дана категорія носить управлінський характер і відображає насамперед ступінь досягнення поставлених цілей. На відміну від ефекту, ефективність - це завжди певне співвідношення (результату з цілями або результату з витратами на його отримання), тобто величина відносна.

Ефективність менеджменту в зарубіжній літературі прийнято виражати двома ключовими термінами: "effectiveness" і "efficiency". "Effectiveness" (ефективність) позначає ступінь досягнення цілей організації, стратегічних або оперативних; успішність діяльності, взаємини з зовнішнім середовищем та ін. Під "efficiency" розуміють економічність, яка є внутрішнім параметром функціонування організації. Наприклад, співвідношення між обсягом випуску продукції і ресурсами,

необхідними для цього випуску. Чим менше споживання ресурсів для випуску одиниці продукції, тим економічніше організація [3].

Цільовий аспект ефективності дуже важко відокремити від економічності, так як формування двох аспектів ефективності менеджменту в рівній мірі визначається в організаціях наступними обставинами: якістю цілепокладання; адекватністю прийнятих стратегій поставленим цілям; рівнем мотивації персоналу до досягнення цілей; економічністю використовуваних ресурсів; процесами взаємодії персоналу на різних рівнях ієрархії; креативністю та компетенціями топ-менеджерів, їх здібностями до навчання та управління знаннями та ін.

Ефективність менеджменту включає аналіз [2]:

- управлінського потенціалу, тобто сукупності всіх ресурсів, які використовує система управління;
- витрат на управління, які визначаються складом, організацією, технологією і об'ємом робіт по реалізації відповідних функцій управління;
- характеру управлінської праці;
- ефективності діяльності людей в процесі роботи організації, реалізації інтересів, досягнення окремих цілей.

На відміну від ефективності менеджменту ефективність управління включає всього три основні аспекти :

- з'ясування того, чи дійсно здобутий результат управління, а не дія інших суспільних компонентів, прояв саморегулятивного механізму самоуправляючих об'єктів;
- пошук джерел результатів управління (професіоналізм і талант управляючих, якість правових документів та ін.), з тим щоб активніше його використовувати в наступних управлінських циклах;
- встановлення взаємозалежності, сполученості між цілями і задачами, представленнями і моделями, закладеними в управлінських рішеннях, і реально здобутими результатами управління.

Об'єктивна оцінка ефективності управління дає можливість порівняти різні варіанти організації управління, дати їм оцінку, окреслити шляхи удосконалення, підвищити відповідальність керівників і спеціалістів за результати їх праці.

Висновок

Таким чином, головна мета ефективного менеджменту - забезпечити формування та функціонування такого стану керованої системи (організації), що у максимальному ступені, наскільки це можливо, відповідає вимогам зовнішнього середовища організації та найбільш ефективному використанню ресурсів і можливостей внутрішнього середовища організації. В свою чергу, головною метою ефективного управління є ефективне керівництво, яке розуміється як уміння керівника змусити або мотивувати своїх підлеглих працівників працювати енергійно, продуктивно, з найвищою віддачею.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ефективність управління URL: <https://ua-referat.com/>
2. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
3. Пашченко О.П. Ефективність менеджменту: основний зміст та особливості оцінки. *Глобальні та національні проблеми економіки*. URL: <http://global-national.in.ua/issue-7-2015/15-vipusk-7-veresen-2015-r/1257-pashchenko-o-p-efektivnist-menedzhmentu-osnovnij-zmist-ta-osoblivosti-otsinki>

Нікіфорова Лілія Олександрівна - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, email: nikiforova@vntu.edu.ua

Грінчук Марія Костянтинівна - студентка гр. МВКД-18б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, email: grinchukmaria2507@gmail.com

Nikiforova Lilia Oleksandrivna - Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic Enterprise and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Grinchuk Maria Kostyantynivna - student gr. MVKD-18b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University.